

Vergaderjaar 2003–2004

29 214

Subsidiebeleid VWS

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 november 2003

In het Algemeen Overleg met de Vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 24 november 2003 hebben wij toegezegd een nadere toelichting te geven op de instellingssubsidies die in aanmerking komen voor een aangepast kortingspercentage. Bij deze heroverweging hebben wij ons laten leiden door drie overwegingen:

1. Is de aanpassing beleidsmatig gerechtvaardigd, dat wil zeggen is deze in lijn met de criteria die door ons zijn gehanteerd en de contouren van het nieuwe subsidiebeleid?
2. Is de aanpassing financieel verantwoord, dat wil zeggen in hoeverre leidt dit tot een overschrijding van de financiële taakstelling?
3. Is de aanpassing bestuurlijk juridisch verantwoord, dat wil zeggen leidt dit tot ongerechtvaardigde rechtsongelijkheid?

Wij zullen in deze brief stil staan bij die aanpassingen van de taakstelling die – op basis van bovengenoemde overwegingen – rechtvaardig en verantwoord zijn.

1. Jeugd/vrijwilligers

Impuls landelijke ondersteuningsstructuur vrijwilligers

Wij onderkennen dat lokale verenigingen, waar veel vrijwilligers actief zijn, ondersteund moeten worden. De behoefte aan een goede landelijke ondersteuningsstructuur voor vrijwilligers wordt daarmee door ons onderschreven. Een dergelijke ondersteuningsstructuur moet ook beschikbaar zijn voor vrijwilligers op het terrein van jeugd. Om die reden zijn wij bereid om jaarlijks € 2,9 mln. (op projectbasis) extra beschikbaar te stellen aan CIVIQ. CIVIQ (eerder bekend als Stichting Informatie en Kenniscentrum Vrijwilligerswerk) houdt zich bezig met het bevorderen van de participatie van burgers in de vorm van vrijwilligerswerk, het ondersteunen en faciliteren van vrijwilligers(organisaties). Daartoe verricht CIVIQ de volgende activiteiten: werkontwikkeling en implementatie, infor-

matie, voorlichting, advies en netwerkontwikkeling, ondersteunen van de Vereniging NOV bij de realisatie van haar doelstellingen, namelijk belangenbehartiging van vrijwilligerswerk, en beleidsbeïnvloeding. CIVIQ ontvangt van VWS in 2003 een subsidiebedrag van ruim € 2,3 mln.

Met de aanvullende € 2,9 mln. kan CIVIQ in overleg met landelijke vrijwilligersorganisaties gerichte extra ondersteuning bieden aan lokale vrijwilligersorganisaties (waaronder jeugdorganisaties). In het overleg is specifieke aandacht gevraagd voor Scouting en NUSO. Mede gezien het grote bereik van Scouting en de NUSO beschouwen wij deze organisaties als belangrijke partners bij de realisatie van onze beleidsdoelinden op het gebied van jeugd.

Zoals ook door ons aangegeven tijdens het AO kunnen landelijke jeugdorganisaties – waaronder Scouting NL en NUSO – in aanmerking komen voor projectsubsidies inzake de ondersteuning van vrijwilligers. De voorstellen dienen zich te richten op innovatieve ondersteunende projecten die aansluiten op de lokale impuls richting gemeenten.

De voorstellen moeten de volgende elementen bevatten:

- gericht op jongeren in een achterstandssituatie (sociaal-economisch, gezondheidssituatie, sociaal-cultureel);
- gericht op gebieden/wijken in grote steden;
- dienen aan te sluiten op initiatieven op het gebied van sport, bewegen en jeugdbeleid.

Scouting en NUSO ontvangen beiden een afbouwsubsidie van 150% (op basis van instellingssubsidie 2003) en krijgen daardoor ruimschoots de tijd om het komende jaar goede plannen voor te bereiden. Goed onderbouwde voorstellen van Scouting en NUSO zullen op bijzondere aandacht kunnen rekenen.

2. Censis (of te wel de schippersinternaten)

Het ministerie van VWS en CENSIS hebben afgesproken om in 2005 een evaluatie te laten verrichten van het onderdeel Schippersinternaten in de huidige Subsidieregeling Welzijnsbeleid, op grond waarvan CENSIS gesubsidieerd wordt. Uit het oogpunt van bestuurlijke zorgvuldigheid willen wij eerst de uitkomsten van deze evaluatie bekijken alvorens wordt besloten tot een korting op de instellingssubsidie. Op grond van de uitkomsten van de evaluatie kan dan besloten worden tot het wel of niet definitief doorvoeren van een korting m.i.v. 2006.

3. Rode Kruis

Wij stellen voor om de korting op de instellingssubsidie die het Rode Kruis ontvangt voor welfare/telefooncirkelwerk van bijna € 400 000 tot 10% te verminderen. De oorzaak van deze heroverweging is gelegen in het feit dat deze instellingssubsidie die het Rode Kruis ontvangt niet alleen het trainen en opleiden van vrijwilligers betreft (VWS voorziet op dat gebied reeds in het aanbod via de zogenaamde vormings- en trainingsinstituten), maar ook wordt gebruikt voor het reguliere vrijwilligerswerk door het Rode Kruis. Aangezien wij het vrijwilligerswerk ten behoeve van de doelgroep van het Rode Kruis zeer waarderen is aanpassing gerechtvaardigd. Daarbij komt dat een vergelijkbare subsidie aan de Nationale Vereniging De Zonnebloem is gekort met 10%. Om deze reden is – op basis van bestuurlijk juridische overwegingen – het logisch dat de korting wordt teruggebracht tot 10%.

4. LJO's t.b.v. gehandicapten

In het nieuwe subsidiebeleid is een belangrijke plaats weggelegd voor chronisch zieken en gehandicapten. De korting van 100% op de instellingssubsidies van drie LJO's – JOPLA, Nederlandse Dove Jongeren, en de Slechthorende Jongerenorganisatie – wordt omgezet tot een korting van 10%. In verband met de aard en doelstellingen van deze organisaties ligt het voor de hand om de subsidiëring van deze organisaties voort te zetten. Wij willen de landelijke jeugdorganisaties van en voor jongeren met een handicap dan ook ontzien in deze taakstelling. Voorstel is om dat zo mogelijk – per 1-1-2004 – te doen via het Fonds PGO. Wij zullen daartoe overleg voeren met het bestuur van het fonds. Wel zal de algemene korting van 10% reeds vanaf 2004 van toepassing zijn.

5. Fonds PGO/CG raad

Tijdens het debat op 24 november 2003 hebben meerdere fracties in de Tweede Kamer gewezen op de korting van de instellingssubsidie van de CG-raad oplopend tot 20% in 2005.

Het Fonds heeft in zijn uitwerking aansluiting gezocht bij mijn nieuwe subsidiebeleid. Het Fonds PGO ontziet organisaties die zich direct richten op de doelgroepen (zoals de landelijke organisaties van patiënten, gehandicapten en ouderen). De CG-Raad is een koepelorganisatie en werkt daardoor niet primair voor de doelgroep. Voorts voert het Fonds PGO een extra korting door bij organisaties waar sprake is van overlap in de werkzaamheden en waarbij meer samenwerking kan leiden tot grotere doelmatigheid. Naast de CG-Raad krijgen ook NPCF en de medezeggenschap-organisaties LOC, LPR en LSR een extra korting in verband met de mogelijkheden voor samenwerking en afstemming. Het ontzien van de CG-Raad zou ook consequenties hebben voor deze organisaties.

De fracties hebben ons ook gevraagd of de minister van VWS via een aanwijzing deze korting ongedaan zou kunnen maken.

Fonds PGO is te beschouwen als een ZBO. Een AMvB om deze status te formaliseren bevindt zich nu voor advies bij de Raad van State. Deze AMvB delegeert de bevoegdheid tot het subsidiëren voor de verbetering van de positie van patiënten, gehandicapten en ouderen aan het Fonds PGO.

In het algemeen moet de relatie tussen een minister en een ZBO zo zijn dat de minister *geen* aanwijzingen van bijzondere aard kan geven. En het geven van een aanwijzing met betrekking tot de subsidiëring van één instelling is zo'n bijzondere aanwijzing. Zie artikel 124I, zesde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Wel mag de Minister algemene aanwijzingen geven bijvoorbeeld in de vorm van beleidsregels. Zie artikel 10:16 van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Wij hebben de kaders voor de subsidiëring aan het Fonds PGO gegeven. Het Fonds PGO heeft binnen deze kaders een voorstel uitgewerkt en dit ook gecommuniceerd met de betrokken organisaties.

Wij willen niet terugkomen op de kaders die wij hebben gegeven, aangezien deze passen bij mijn algemene subsidiebeleid. Wij willen ook geen specifieke aanwijzing geven aan het Fonds PGO om de subsidie aan de CG-Raad aan te passen. Dit zou namelijk geen beleidsregel zijn, maar een bijzondere aanwijzing. Dat zou, zoals hierboven geschetst, niet passen in de verhouding van een ZBO en de minister.

6. Geneesmiddelenbulletin

Het (tijdschrift) Geneesmiddelenbulletin (subsidie 2003: € 500 680) wordt in de nota Subsidiebeleid met 100% gekort omdat het doelmatig voorschrijven van geneesmiddelen de verantwoordelijkheid is van de voorschrijvers zelf en van de zorgverzekeraars. Wij willen dit voorstel herzien. Vanwege het uitzonderlijke en directe belang van VWS bij doelmatig voorschrijfgedrag, ondersteunt VWS dit door het subsidiëren van de werkzaamheden van de Stichting Doelmatig Geneesmiddelenvoorziening (subsidie 2003: ruim € 2,3 mln., 10% korting). De objectieve, onafhankelijke voorschrijfinformatie van het Geneesmiddelenbulletin is daar een waardevolle en betrouwbare aanvulling op. Het Geneesmiddelenbulletin is een onafhankelijk blad over nieuwe medicijnen. Om die reden wordt de subsidiekorting op het Geneesmiddelenbulletin teruggebracht tot 10%.

7. Joods Maatschappelijk Werk (JMW)

Het maatschappelijk werk voor oorlogsgetroffenen achten wij van groot belang. De Nederlandse samenleving en de overheid hebben een grote verantwoordelijkheid jegens deze groep mensen. Om die reden willen wij het maatschappelijk werk voor deze groep blijven subsidiëren. Dat geldt ook voor het maatschappelijk werk voor oorlogsgetroffenen uit de joodse gemeenschap in Nederland. Wel worden de hiertoe strekkende instellingssubsidies belast met de generieke 10%-korting.

Sinds september is VWS in gesprek met het JMW over de vraag hoeveel mensen die gebruik maken van het algemeen maatschappelijk werk feitelijk moeten worden aangemerkt als 'oorlogsgetroffene'. Zoals het zich nu laat aanzien valt het overgrote deel van het totaal aantal cliënten van het algemeen maatschappelijk werk van het JMW binnen de groep erkende oorlogsgetroffenen (erkenning op grond van de oorlogswetten). Hierdoor zal het gehele bedrag dat beschikbaar is voor het JMW vooralsnog worden aangemerkt als een instellingssubsidie voor maatschappelijk werk aan oorlogsgetroffenen. Op dit bedrag is een algemene korting van 10% van toepassing.

In de komende maanden zullen wij in overleg met het JMW preciezere afspraken maken over een eventuele nadere afbakening.

8. Schorerstichting

De Schorerstichting krijgt in 2003 twee verschillende subsidies vanuit het ministerie van VWS:

1. voor seksuele hulpverlening (coming-out-problematiek e.d.) (€ 0,5 mln.);
2. voor SOA/HIV (€ 1,5 mln.).

Wij onderschrijven het belang van de expertise van de Schorerstichting op het gebied van de preventie SOA/HIV. Ook vanuit het veld hebben ons signalen bereikt dat de expertise van de Schorerstichting nodig blijft voor SOA/HIV preventie bij de doelgroep homoseksuele mannen. Continuering van de preventieactiviteiten voor deze doelgroep zou niet mogelijk zijn bij een subsidiekorting van 100% op de instellingssubsidie. Ook mede gezien de zorgen van de Tweede Kamer zijn wij bereid om de voorgestelde korting op de instellingssubsidie voor SOA/HIV-preventie te heroverwegen.

Wel zijn wij zeer kritisch over de hoge indirecte kosten van de Schorerstichting. Reeds eerder zijn met de Schorerstichting afspraken gemaakt omtrent de afbouw van de subsidie.

In 2004 houden wij echter vast aan een 10% korting voor de twee betrokken instellingssubsidies die worden gekort. Wat betreft de

preventieactiviteiten SOA/HIV van de Schorerstichting zullen wij de instellingssubsidie vanaf 2005 korten volgens de lijnen van de reeds aangekondigde korting in de subsidiebrief 2002. Voor 2005 e.v. zullen wij de oorspronkelijke korting (en dus niet de 100% korting) doorberekenen wat neer komt op een structurele korting van € 375 000.

Voor de subsidieverlening ten behoeve van coming-out problematiek e.d. blijft de korting 100%. Dit zal per 1 januari 2004 worden stopgezet met een afbouwsubsidie van 150%.

Daarnaast ontvangt de Schorerstichting ca. € 450 000 aan project-subsidies uit het zogenoemde ontwikkelbudget voor SOA/HIV preventie.

9. Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Het CBF ontvangt in 2003 een instellingssubsidie van € 269 713 en wordt in de oorspronkelijke voorstellen met 100% gekort, op basis van de overweging dat dit geen verantwoordelijkheid is van de overheid. Wij willen dit voorstel om de volgende reden heroverwegen en de korting verlagen tot 10%. Vele charitatieve instellingen en fondsen zijn voortgekomen uit het particulier initiatief en zijn een expressie van het zelforganiserend vermogen van de maatschappij. VWS zorgt niet voor fondsen, maar wil wel zorgen **dat** die fondsen eerlijk kunnen opereren. Iedereen die de fondsen een warm hart toe draagt, moet kunnen vertrouwen op een doelmatige besteding van het geld. Het is een publiek belang dat kwaliteit van de particuliere fondsen wordt gewaarborgd. Een particulier initiatief als het CBF, waarin die eigen verantwoordelijkheid van de charitatieve sector is gebundeld, verdient daarom actieve ondersteuning van de overheid.

10. Totaaloverzicht structurele financiële consequenties

	Structurele financiële consequenties
Impuls landelijke ondersteuning vrijwilligersorganisaties	2 900
Censis/schippersinternaten	2 226
Rode Kruis	360
LJO's gehandicapten	212
Het geneesmiddelenbulletin	450
Joods Maatschappelijk Werk.	1 086
Schorerstichting: SOA/HIV	1 125
Centraal Bureau Fondsenwerving	243
Totaal	8 602

Naar aanleiding van de vraag van het Kamerlid Kant verschaffen wij u nog de volgende informatie.

Conform de ombuigingsbijdrage in de zorg worden alle premiesubsidies vanaf 2004 met 0,8% gekort. Daarnaast krijgen de premiesubsidies die vergelijkbaar zijn met de begrotingssubsidies (de zogenoemde niet-pseudo-aanspraken) een aanvullende korting van 10%. Bij de preventieactiviteiten geldt dit onder meer voor de ondersteuningstructuur van het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker. De korting komt neer op € 85 000,-. Wij benadrukken dat het hier niet gaat om de directe uitvoering van het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Met het oog op de te verbeteren samenwerking in de ondersteuningsstructuur 1e lijn vinden wij deze korting redelijk.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J. F. Hoogervorst

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp